

Sygn. akt I ACa 1111/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lutego 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SA Krystyna Golinowska

Sędziowie: SA Michał Kłós

SO (del.) Sławomir Zieliński (spr.)

Protokolant: st. sekr. sąd. Katarzyna Olejniczak

po rozpoznaniu w dniu 28 lutego 2017 r. w Łodzi na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł.**

przeciwko **I. K.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 24 maja 2016 r. sygn. akt II C 1128/15

1. oddala apelację;

2. zasądza od I. K. na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. kwotę 10.800 (dziesięć tysięcy osiemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I ACa 1111/16

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 24 maja 2016 roku Sąd Okręgowy w Łodzi utrzymał w mocy nakaz zapłaty z dnia 23 lipca 2015 roku, wydany przez Sąd Okręgowy w Łodzi, w postępowaniu nakazowym w sprawie II Nc 149/15.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 8 lutego 2013 r. pomiędzy (...) Spółką z o.o. z siedzibą w Ł., reprezentowaną przez Prezesa Zarządu w osobie M. G. (1) oraz członka Zarządu w osobie M. D. (1), zwanych sprzedającym, a (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością-Spółką Komandytową z siedzibą w K., reprezentowaną przez Prezesa Zarządu J. K., zwaną kupującym, została zawarta ramowa umowa sprzedaży, zgodnie z którą sprzedający zobowiązał się kupować na zlecenie kupującego nanopowłoki i odsprzedawać je kupującemu.

Strony umowy zadeklarowały wolę rozwijania współpracy w zakresie kupna i sprzedaży na rynku krajowym i zagranicznym nanopowłok, zgodnie z każdorazowym zamówieniem kupującego, w którym określał on asortyment, jakość, ilość i termin dostawy. Ustalenie ceny sprzedaży następować miało każdorazowo dla realizacji danego

zamówienia (pkt I). Dostawy miały się odbywać na podstawie szczegółowych zamówień kupującego zawierających precyzyjne określenie przedmiotu zamówienia i terminów jego realizacji. Zgodnie z postanowieniami umowy sprzedający wystawiał fakturę VAT w dniu dostawy (za datę dostawy uważa się datę odbioru towaru przez kupującego), zaś kupujący niezwłocznie po otrzymaniu dostawy towaru przekazywał sprzedającemu pisemne potwierdzenie ilości i jakości towaru (pkt III).

Cena kupna (ceny umowne, nie odbiegające od cen rynkowych) miała być każdorazowo uzgadniana przy każdym zamówieniu i jego potwierdzeniu. Termin zapłaty wynosił do 180 dni po dostawie. Za opóźnienia w realizacji płatności przez kupującego przysługiwały sprzedającemu ustawowe odsetki (pkt IV, V).

Dostawy miały być realizowane w ramach ustalonego limitu kredytu kupieckiego do kwoty 450.000 zł. W celu zabezpieczenia wierzytelności sprzedającego, jakie będą mu przysługiwać w wyniku realizacji niniejszej umowy z tytułu ceny za zakupione od niego towary strony ustaliły, że kupujący ustanowi na jego rzecz zabezpieczenia w postaci: weksla in blanco, wraz z deklaracją wekslową oraz hipoteki umownej do kwoty 500.000 zł na nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...) Nr KW (...) należącej w 1/2 części do I. K., która miała zostać ustanowiona na rzecz sprzedającego przez kupującego najpóźniej do dnia 15.02.2013 r.

(...) Spółka z o.o. – spółka komandytowa zarejestrowana w KRS pod nr (...) w Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi jest reprezentowana przez – (...) Spółka z o.o. (KRS (...)). Także w chwili zawierania przedmiotowej umowy ramowej uprawnionym do reprezentowania spółki była (...) Spółka z o.o. (KRS (...)).

Wspólnikami w/w podmiotu są: M. G. (2), P. U., D. K. oraz (...) Spółka z o.o. (KRS (...)).

Organem uprawnionym do reprezentowania (...) Spółki z o.o. jest zarząd, zaś w przypadku powołania zarządu wieloosobowego do składania oświadczeń w imieniu spółki uprawnieni są dwaj członkowie zarządu działający łącznie lub członek zarządu łącznie z prokurentem. Prezesem Zarządu jest J. M., członkami Zarządu są J. K. oraz M. G. (2). W chwili zawierania przedmiotowej umowy ramowej uprawnionym do reprezentowania spółki był Prezes Zarządu J. K..

W dniu 11 lutego 2013 r. w formie aktu notarialnego pozwana I. K. złożyła oświadczenie o ustanowieniu na przysługującym jej

w nieruchomości położonej w Ł., przy ulicy (...) pod nr 20, oznaczonej jako działka nr (...), udziale wynoszącym 1/2 części – hipotekę umowną do kwoty 500.000 zł, dla zabezpieczenia wierzytelności jakie będą przysługiwać (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł., wobec (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością – spółki komandytowej z siedzibą w K. w wyniku realizacji zawartej pomiędzy (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. jako sprzedającym,

a (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością – Spółką komandytową z siedzibą w K. w dniu 8 lutego 2013 roku ramowej umowy sprzedaży, z tytułu ceny za zakupione od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. towary, wraz z odsetkami.

W dniu 20 lutego 2013 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi, XVI Wydział Ksiąg Wieczystych, dokonał wpisu w dziale IV księgi wieczystej Kw (...) powyższej hipoteki umownej do kwoty 500.000 zł na rzecz wierzyciela hipotecznego (...) sp. z o.o. z siedzibą w Ł..

W ramach zawartej pomiędzy (...) sp. z o.o. a (...) sp. z o. o. – sp.k. umowy ramowej, powodowa spółka – zgodnie z zamówieniem – otrzymanym od spółki (...) kupowała na terenie Niemiec towar, który następnie odsprzedawała spółce (...).

Spółka (...) zamówiła nanopowłoki. Towar został wydany w dniu 21 lutego 2013r. Powód wystawił faktury Vat: nr (...) na kwotę 85.975,31 zł (nota korygująca z dnia 02.09.2013 r. nr (...)), nr (...) na kwotę 115.066,26 zł (nota korygująca z dnia 02.09.2013 r. nr (...)), termin płatności należności przypadał na dzień 22 maja 2013 r. Następnie w dniu 12 kwietnia 2013 r. powód dostarczył kolejny zamówiony towar, w tym samym dniu wystawił fakturę Vat nr (...) na kwotę 141.991,20 zł (nota korygująca z dnia 02.09.2013 r. nr (...)) z terminem płatności do dnia 11 lipca 2013 r.

Wobec nieregulowania wynikających z ramowej umowy sprzedaży należności przez partnera, (...) sp. z o.o. w Ł. wystąpiła na drogę postępowania sądowego.

Nakazem zapłaty z dnia 9 lipca 2014 r. wydanym w postępowaniu nakazowym w sprawie sygn. akt X GNc 530/14 Sąd Okręgowy w Łodzi, nakazał (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością spółce komandytowej w K., aby zapłacił (...) sp. z o.o. w Ł. kwotę 343.032,77 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi dla kwot:

- 85.975,31 zł od dnia 23 maja 2013 r. do dnia zapłaty,
- 115.066,26 zł od dnia 2 maja 2013 r. do dnia zapłaty,
- 141.991,20 zł od dnia 12 lipca 2013 r. do dnia zapłaty,

oraz kwotę 11.505 zł tytułem kosztów postępowania, w tym kwotą 7.200 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Postanowieniem z dnia 5 grudnia 2014 r. Sąd Okręgowy w Łodzi nadał powyższemu tytułowi egzekucyjnemu klauzulę wykonalności i zasądził od (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej w K. kwotę 60 zł tytułem kosztów postępowania o nadanie klauzuli wykonalności.

Ponadto przeciwko spółce (...) Sp. z o.o. spółce komandytowej w K., na skutek pozwu wniesionego w dniu 1 października 2013 r. przez powoda – (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł., został wydany przez Sąd Okręgowy w Łodzi w dniu 29 października 2013 r. w sprawie o sygn. akt X GNc 1244/13 nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, którym Sąd nakazał pozwanemu by zapłacił stronie powodowej kwotę 86.109,10 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 20 maja 2013 r. do dnia zapłaty wraz z kosztami sądowymi i kosztami zastępstwa procesowego.

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Zgierzu M. D. (2) z wniosku (...) Sp. z o.o. przeciwko (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółce komandytowej na podstawie powyższych dwóch tytułów wykonawczych prowadził postępowania egzekucyjne Km 2762/14 oraz Km 627/14.

W trakcie toczących się postępowań egzekucyjnych, uzyskana została jedynie w postępowaniu nr Km 627/14 (ze sprzedaży pojemnika wykonanego w nanotechnologii) kwota 1.091,62 zł, została ona zaliczona na poczet kosztów postępowania egzekucyjnego. Natomiast w postępowaniu egzekucyjnym nr Km 2762/14 prowadzonym na podstawie tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty z dnia 9 lipca 2014 r. wydanego w sprawie o sygn. akt X GNc 530/14, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 5 grudnia 2014 r. nie została wyegzekwowana żadna kwota.

Komornik dokonywał zajęcia ruchomości w postaci produktów nanotechnologicznych, stanowiących własność spółki (...), jednakże prowadzone w powyższych sprawach licytacje okazały się bezskuteczne, postępowanie egzekucyjne było umarzone. Ponownie postanowieniem z dnia 14 września 2015 r. komornik sądowy dokonał zajęcia ruchomości spółki (...).

Pismem z dnia 2 czerwca 2015r. powód wezwał pozwaną I. K. do zapłaty należności w kwocie 354.537,77 zł wraz z odsetkami.

Dokonując oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd Okręgowy wskazał, że postanowieniem z dnia 3 lutego 2016r. oddalił wniosek strony pozwanej o odroczenie rozprawy bez przeprowadzania postępowania dowodowego z powodu pobytu pozwanej w szpitalu, bowiem stosownie do art. 214¹ § 1 k.p.c. usprawiedliwienie niestawiennictwa z powodu choroby stron, ich przedstawicieli ustawowych, pełnomocników, świadków i innych uczestników postępowania, wymaga przedstawienia zaświadczenia potwierdzającego niemożność stawienia się na wezwanie lub zawiadomienie sądu, wystawionego przez lekarza sądowego, którego pozwana nie przedstawiła. Ponadto, ochronę jej interesów zapewniała obecność profesjonalnego pełnomocnika.

Postanowieniem z dnia 25 listopada 2015 roku, Sąd Okręgowy dopuścił dowód z zeznań stron, zobowiązując pozwaną I. K. do osobistego stawiennictwa celem przesłuchania w charakterze strony – pod rygorem pominięcia dowodu z jej zeznań. Pozwana nie stawiała się, a jej nieobecność w późniejszym czasie została usprawiedliwiona. Dlatego, uwzględniając wniosek pełnomocnika Sąd odroczył rozprawę w dniu 3 lutego 2016 roku z tego powodu, Sąd ponownie wezwał pozwaną dodatkowo zakreślając rygor pominięcia tego dowodu z uwagi na fakt, że przesłuchanie napotyka przeszkody o nieokreślonym czasie trwania w rozumieniu art. 242 k.p.c. Jednak na rozprawie w dniu 18 maja 2016 roku pozwana ponownie nie stawiała się, nie usprawiedliwiła swojej nieobecności, ani też nie wpłynął wniosek o odroczenie rozprawy. Wobec powyższego, postanowieniem z dnia 18 maja 2016 r., Sąd Okręgowy pominął dowód z jej zeznań.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał, że powództwo zasługuje na uwzględnienie.

Wskazał, że w niniejszej sprawie znajdują zastosowanie przepisy ustawy o księgach wieczystych i hipotece z dnia 6 lipca 1982 r. W myśl art. 65 ust. 1 powołanej ustawy, w celu zabezpieczenia oznaczonej wierzytelności wynikającej z określonego stosunku prawnego, można nieruchomości obciążyć prawem, na mocy którego wierzyciel może dochodzić zaspokojenia

z nieruchomości bez względu na to, czyją stała się własnością, i z pierwszeństwem przed wierzycielami osobistymi właściciela nieruchomości (hipoteka). Hipoteka zabezpiecza wierzytelność pieniężną, w tym również wierzytelność przyszłą, do oznaczonej sumy pieniężnej (art. 68 u.k.w.h.). Hipoteka może powstać także w drodze umowy (art. 68¹ u.k.w.h.).

Pozwana I. K. aktem notarialnym z dnia 11 lutego 2013 r. ustanowiła na przysługującym jej w nieruchomości położonej w Ł., przy ul. (...), oznaczonej jako działka nr (...) udziale wynoszącym 1/2 części – hipotekę umowną do kwoty 500.000 zł. Została ona ustanowiona dla zabezpieczenia wierzytelności, jakie będą przysługiwać (...) Sp. z o.o. w Ł. wobec (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – Spółki komandytowej w K. w wyniku realizacji zawartej pomiędzy wskazanymi spółkami w dniu 8 lutego 2013r. ramowej umowy sprzedaży, z tytułu ceny za zakupione od (...) Sp. z o.o. w Ł. towary, wraz z odsetkami.

Pozwana – jako właściciel nieruchomości obciążonej hipoteką umowną – odpowiada jako dłużnik rzeczowy wraz z dłużnikiem osobistym za zobowiązanie zabezpieczone hipoteką, z ograniczeniem jej odpowiedzialności do wysokości hipoteki i z ograniczeniem egzekucji prowadzonej wobec pozwanej wyłącznie do nieruchomości obciążonej hipoteką. Odpowiedzialność I. K. ma charakter odpowiedzialności in solidum; spełnienie świadczenia przez dłużnika osobistego zwalnia dłużnika rzeczowego i na odwrót, przy czym dłużnik hipoteczny i dłużnik osobisty odpowiadają z różnych tytułów prawnych.

Dalej wskazał Sąd Okręgowy, że w rozpoznawanej sprawie pozwana podniosła szereg zarzutów, do czego uprawniał ją art. 73 u.k.w.h., zgodnie z którym właściciel nieruchomości nie będący dłużnikiem osobistym może, niezależnie od zarzutów, które mu przysługują osobiście przeciwko wierzycielowi hipotecznemu, podnosić zarzuty przysługujące dłużnikowi oraz te, których dłużnik zrzekł się po ustanowieniu hipoteki. W świetle przepisu art. 73 u.k.w.h. bierność dłużnika osobistego, który zaniechał obrony, a nawet zrzekł się niektórych zarzutów nie może działać na niekorzyść dłużnika hipotecznego.

Ze zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego wynika, iż ramowa umowa sprzedaży z dnia 8 lutego 2013 roku została zawarta pomiędzy (...) Spółką z o.o. z siedzibą w Ł., reprezentowaną przez Prezesa Zarządu w osobie M. G. (1) oraz członka Zarządu w osobie M. D. (1), a (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością-spółką Komandytową, z siedzibą w K., reprezentowaną przez Prezesa Zarządu J. K.. Z załączonych do akt sprawy dokumentów w postaci odpisu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością – spółki komandytowej oraz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością jednoznacznie wynika, iż – wbrew zarzutom – w chwili zawierania przedmiotowej umowy J. K., pełniący funkcję Prezesa Zarządu był uprawniony do reprezentowania spółki.

W ocenie Sądu Okręgowego, przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało, iż stosownie do postanowień zawartej umowy ramowej powodowa spółka kupowała poza granicami kraju zamówiony przez spółkę (...) towar, który następnie jej odsprzedawała. Zgodnie z zamówieniami złożonymi przez spółkę (...), towar został jej dostarczony przez powodową spółkę w dniu 21 lutego 2013r. Stosownie do postanowień umowy ramowej, spółka potwierdziła otrzymanie towaru, zaś powód wystawił faktury Vat: na kwotę 85.975,31 zł oraz na kwotę 115.066,26 zł z termin płatności należności na dzień 22 maja 2013r. Następnie w dniu 12 kwietnia 2013r. powód dostarczył kolejny zamówiony towar, w tym samym dniu wystawił fakturę Vat na kwotę 141.991,20 zł z terminem płatności do dnia 11 lipca 2013r.

Sąd Okręgowy uznał, na podstawie dowodów w postaci zeznań świadka J. K., załączonych do akt sprawy dokumentów potwierdzających otrzymanie towaru oraz wystawionych faktur, że zawarta między powodową spółką a spółką (...) umowa ramowa była realizowana.

Wobec powyższego, podnoszone przez pozwaną zarzuty dotyczące nieważności umowy ramowej z uwagi na jej zawarcie przez osoby nieuprawnione do reprezentowania spółki (...), nieistnienia wierzytelności, niewykazania jej wysokości, a także braku wykonania umowy przez powoda okazały się niezasadne.

Pozwana nie zdołała wykazać także, by roszczenie powoda zostało zaspokojone w jakimkolwiek zakresie. Jedynie w trakcie toczącego się na podstawie tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty wydanego w dniu 29 października 2013r. w postępowaniu nakazowym w sprawie o sygn. akt X GNC 1244/13, postępowania egzekucyjnego o sygn. akt Km 627/14, została uzyskana kwota 1.091,62 zł. Pozostało to jednak bez wpływu na treść rozstrzygnięcia, gdyż kwota ta została zaliczona na poczet kosztów postępowania egzekucyjnego, które nie były przedmiotem niniejszego postępowania.

Sąd Okręgowy przypomniał, że w postępowaniu cywilnym na stronie spoczywa nie tylko ciężar przytoczenia okoliczności faktycznych, ale także ciężar dowodzenia faktów, z których wywodzi skutki prawne (art. 6 i art. 232 k.p.c.). Ciężar udowodnienia faktów spoczywa przy tym na podmiocie twierdzącym, a nie przeczącym. Jest to wyraz podstawowej dla procesu cywilnego zasady kontrydiktoryjności, w myśl której spór wiodą strony i to one gromadzą materiał faktyczny i dowodowy. Art. 6 k.c. dotyczy faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, a więc faktów prawotwórczych – wykazujących istnienie prawa oraz niweczących lub tamujących prawo. O tym, co każda ze stron stosunku cywilnoprawnego ma udowodnić w sporze toczącym się przed sądem, decydują przede wszystkim przedmiot sporu, prawo materialne regulujące określone stosunki prawne oraz prawo procesowe normujące zasady postępowania dowodowego. Uwzględniając treść art. 6 k.c. stwierdzić należy, iż do osoby występującej z pozwem należy udowodnienie faktów pozytywnych, które stanowią podstawę powództwa, gdyż z faktów tych wywodzi ona swoje prawo. Do przeciwnika natomiast należy wykazanie okoliczności niweczących to prawo lub uniemożliwiających jego powstanie.

W rozpoznawanej sprawie pozwana nie zdołała wykazać podnoszonych okoliczności (spłaty zadłużenia, czy jego realizacji w toku postępowania egzekucyjnego). Jednocześnie, choć ciężar wykazania spłaty długu zawsze obciąża dłużnika, wierzyciel podjął wysiłek i wykazał przebieg postępowania dowodowego. Natomiast przesłuchanie J. K. potwierdziło istnienie zadłużenia.

Sąd Okręgowy nie podzielił zarzutu I. K., iż jej odpowiedzialność ma charakter subsydiarny, co – wobec trwającego postępowania egzekucyjnego – powoduje, że jej zobowiązanie nie powstało. Nie można zgodzić się z przytoczonym poglądem. Każdy z dłużników odpowiada we własnym zakresie, różna jest podstawa odpowiedzialności każdego z nich. Zastrzeżenie uzależnienia odpowiedzialności dłużnika rzeczowego musiałoby wynikać z przepisów. Tymczasem, żaden

z przepisów nie zawiera takiego zastrzeżenia. Nie było go również w samym akcie ustanowienia hipoteki celem zabezpieczenia należności. Nie zastrzeżono dodatkowych przesłanek, których spełnienie warunkuje aktualizację odpowiedzialności dłużnika rzeczowego, np. w postaci bezskuteczności egzekucji z majątku dłużnika.

Strona pozwana podnosiła także zarzut braku podstaw do żądania od niej zapłaty kosztów postępowania, w szczególności z tytułu kosztów zasądzonych od (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – Spółki komandytowej w K. na rzecz powoda, wskazując, iż koszty postępowania nie zostały wymienione w dokumencie stanowiącym podstawę wpisu hipoteki do księgi wieczystej.

Odnosząc się do podnoszonego przez stronę pozwaną zarzutu Sąd Okręgowy wskazał, iż w myśl art. 69 u.k.w.h., hipoteka zabezpiecza mieszczące się w sumie hipoteki roszczenia o odsetki oraz o przyznane koszty postępowania, jak również inne roszczenia o świadczenia uboczne, jeżeli zostały wymienione w dokumencie stanowiącym podstawę wpisu hipoteki do księgi wieczystej.

Zgodnie z powołanym przepisem, koszty postępowania są zabezpieczone hipoteką niezależnie od tego, czy będą one wymienione w oświadczeniu właściciela nieruchomości. Zabezpieczone koszty postępowania, to koszty m.in. postępowania rozpoznawczego przed sądem powszechnym lub przed sądem arbitrażowym we wszystkich instancjach oraz postępowania zabezpieczającego, a także opłaty sądowe związane z uzyskaniem wpisu hipoteki, w wypadku, gdy wniosek o wpis hipoteki składał wierzyciel. Przy czym jak wskazuje art. 69 u.k.w.h. muszą być to koszty przyznane, a zatem zabezpieczone hipoteką będą tylko te koszty, które zostały przyznane prawomocnym orzeczeniem sądu albo ostateczną decyzją administracyjną.

Mając zatem na uwadze powyższe, wbrew stanowisku pozwanej, ustanowiona przez nią hipoteka umowna zabezpiecza (jako mieszczące się w sumie hipoteki wynoszącej 500.000 zł), także zasądzone koszty postępowania w kwocie 11.505 zł oraz zasądzone koszty sądowego postępowania o nadania klauzuli.

W następnej kolejności Sąd Okręgowy odniósł się do podniesionego przez pozwaną zarzutu przedawnienia roszczenia, którego pozwana nie sprecyzowała.

W myśl art. 77 u.k.w.h. przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką nie narusza uprawnienia wierzyciela hipotecznego do uzyskania zaspokojenia z nieruchomości obciążonej. Przepisu tego nie stosuje się do roszczeń o świadczenia uboczne. Roszczenia wierzyciela o zapłatę zabezpieczonych hipotecznie należności ubocznych, które kieruje on wobec dłużnika osobistego i dłużnika rzeczowego będącego osobą trzecią, zachowują odrębność prawną w zakresie przedawnienia, w tym co do biegu przedawnienia tych roszczeń i przerwania oraz zawieszenia biegu przedawnienia.

Możliwość zaspokojenia się z nieruchomości obciążonej obejmuje zarówno wierzytelność zabezpieczoną hipotecznie, jak i odsetki nieprzedawnione. Wskazane w art. 69 u.k.w.h. roszczenia o odsetki, koszty postępowania, inne roszczenia o świadczenia uboczne podlegają zaspokojeniu w tej samej kolejności, co roszczenie główne wierzyciela, pod warunkiem, że mieszczą się w sumie hipoteki.

W myśl powołanego art. 77 u.k.w.h. przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką nie narusza uprawnienia wierzyciela hipotecznego do uzyskania zaspokojenia z nieruchomości obciążonej. Zauważyć zatem należy, iż nawet gdyby nastąpiło przedawnienie wierzytelności głównej zabezpieczonej hipoteką, to okoliczność ta nie miałaby wpływu na możliwość zaspokojenia się powoda z obciążonej nieruchomości. Jednakże w okolicznościach niniejszej sprawy, mając na uwadze terminy przedawnienia przewidziane w art. 118 k.c. (dla roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata), wskazać należy, że wierzytelność ta nie uległa przedawnieniu. Jak wynika bowiem ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego termin płatności wystawionych przez powoda w dniu 21 lutego 2013 roku faktur przypadła na dzień 22 maja 2013 roku, zaś wystawionej w dniu 12 kwietnia 2013 r. na dzień 11 lipca 2013 r. Bieg terminu przedawnienia roszczenia o zapłatę, który rozpoczął się odpowiednio w dniu 23 maja 2013 r. oraz 11 lipca 2013 r. uległ przerwaniu w dniu wystąpienia z pozwem w niniejszej sprawie. Natomiast odsetki o łącznej wartości 82.073,62 zł zostały naliczone: od kwoty 85.975,31 zł od dnia 23.05.2013 r. do 26.06.2015 r., od kwoty 115.066,26 zł od dnia 23.05.2013 r. do 26.06.2015 r., od kwoty 141.991,20 zł od dnia 12.07.2013 r. do dnia 26.06.2015 r. Koszty postępowania sądowych powstały w lipcu 2014 r. i grudniu 2014 r.

Mając więc nawet na uwadze okoliczność, iż przerwanie biegu przedawnienia roszczenia w stosunku do dłużnika osobistego nie ma wpływu na bieg przedawnienia roszczenia wobec właściciela obciążonej nieruchomości i odwrotnie, podniesiony przez pozwaną zarzut przedawnienia dochodzonych przez stronę powodową roszczeń jest bezzasadny.

Podstawę naliczenia odsetek stanowił art. 481 § 1 k.c., zgodnie z którym jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Zgodnie zaś z art. 482 § 1 k.c. od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa, chyba że po powstaniu zaległości strony zgodziły się na doliczenie zaległych odsetek do dłużnej sumy.

Reasumując, w świetle przedłożonych przez powoda dowodów, powództwo podlegało uwzględnieniu w całości. Pozwana, z uwagi na ograniczenie jej odpowiedzialności, może w toku postępowania egzekucyjnego powoływać się na ograniczenie do udziału 1/2 w prawie własności wskazanej nieruchomości.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 496 k.p.c., Sąd utrzymał w całości w mocy nakaz zapłaty wydany w dniu 23 lipca 2015 roku przez Sąd Okręgowy w Łodzi w postępowaniu nakazowym w sprawie II Nc 149/15.

Podstawę prawną orzeczenia o kosztach procesu stanowił art. 98 k.p.c., statuujący zasadę odpowiedzialności za wynik procesu.

Powyższe orzeczenie zaskarżyła w całości pozwana.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła:

1) obrazę przepisów prawa procesowego mającą wpływ na treść wydanego w sprawie orzeczenia, a to:

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną a nie swobodną ocenę materiału dowodowego dokonaną z naruszeniem zasad logiki i doświadczenia życiowego, w konsekwencji błąd w ustaleniach faktycznych polegający na:

a) błędnym ustaleniu, iż termin płatności należności wynosi 90 dni od daty dostawy towarów i zasądzeniu odsetek od tej daty, w sytuacji, gdy zgodnie z umową ramową sprzedaży z dnia 8 lutego 2013 roku termin zapłaty wynosił 180 dni po dostawie;

b) zasądzeniu świadczenia powiększonego o wartość podatku VAT w sytuacji, gdy powód nie udowodnił faktu uregulowania ww. podatku;

- art. 232 k.p.c. poprzez zasądzenie świadczenia zgodnie z żądaniem powoda - powiększonego o wartość podatku VAT w sytuacji, gdy powód nie udowodnił faktu uregulowania ww. podatku;

- art. 217 § 1 i 2 k.p.c. i art. 242 k.p.c. polegające na bezzasadnym pominięciu wniosków dowodowych pozwanej o dopuszczenie dowodu z przesłuchania pozwanej w sytuacji, gdy przesłuchanie nie napotkało przeszkód o nieokreślonym czasie trwania oraz miało na celu ustalenie istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności;

2) naruszenie przepisów prawa materialnego, a to:

- art. 69 ustawy o księgach wieczystych i hipotece poprzez jego błędną wykładnię i uznanie, że koszty postępowania są zabezpieczone hipoteką w sytuacji, gdy literalna wykładnia przepisu prowadzi do wniosku, że hipoteka zabezpiecza przyznane koszty wyłącznie w sytuacji, gdy zostały one wymienione w dokumencie stanowiącym podstawę wpisu hipoteki do księgi wieczystej;

- art. 481 § 1 k.p.c. poprzez jego bezzasadne niezastosowanie i zasądzenie świadczenia wraz z odsetkami liczonymi od daty poprzedzającej termin spełnienia świadczenia.

Przy tak sformułowanych zarzutach apelująca wniosła o:

- 1) dopuszczenie dowodu z przesłuchania pozwanej na okoliczność ustalenia okoliczności udzielenia zabezpieczenia, przesłanek odpowiedzialności pozwanej, niespełnienia przesłanek do wystąpienia z powództwem przeciwko wierzycielowi rzeczowemu;
- 2) zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uchylenie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 23 lipca 2015 roku, wydanego w sprawie o sygn. akt II Nc 149/15 w całości i oddalenie powództwa w całości;
- 3) zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania za obie instancje;
- 4) ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania wraz z obowiązkiem dokonania rozstrzygnięcia w zakresie kosztów postępowania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna i podlega oddaleniu.

Na wstępie koniecznym jest odniesienie się do sformułowanych w apelacji zarzutów naruszenia przepisów postępowania, gdyż wnioski w tym zakresie z istoty swej determinują rozważania co do pozostałych zarzutów apelacyjnych, bowiem jedynie nieobarczone błędem ustalenia faktyczne, będące wynikiem należyście przeprowadzonego postępowania mogą być podstawą oceny prawidłowości kwestionowanego rozstrzygnięcia w kontekście twierdzeń o naruszeniu przepisów prawa materialnego.

Zaskarżone rozstrzygnięcie zostało wydane w wyniku prawidłowo ustalonego stanu faktycznego, które to ustalenia Sąd Apelacyjny podziela i przyjmuje za własne.

Za całkowicie chybiony należało uznać podniesiony w apelacji zarzut błędnego ustalenia przez Sąd pierwszej instancji stanu faktycznego, czyli naruszenia dyspozycji art. 233 § 1 k.p.c. W myśl powołanego przepisu ustawy Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Ocena dowodów polega na ich zbadaniu i podjęciu decyzji, czy została wykazana prawdziwość faktów, z których strony wywodzą skutki prawne. Celem Sądu jest tu dokonanie określonych ustaleń faktycznych, pozytywnych bądź negatywnych i ostateczne ustalenie stanu faktycznego stanowiącego podstawę rozstrzygnięcia.

Ocena wiarygodności mocy dowodów przeprowadzonych w danej sprawie wyraża istotę sądenia w części obejmującej ustalenie faktów, ponieważ obejmuje rozstrzygnięcie o przeciwnych twierdzeniach stron na podstawie własnego przekonania sędziego powziętego w wyniku bezpośredniego zetknięcia ze świadkami, stronami, dokumentami i innymi środkami dowodowymi. Powinna odpowiadać regułom logicznego rozumowania wyrażającym formalne schematy powiązań między podstawami wnioskowania i wnioskami oraz uwzględniać zasady doświadczenia życiowego wyznaczające granice dopuszczalnych wniosków i stopień prawdopodobieństwa ich występowania w danej sytuacji.

Jeżeli z określonego materiału dowodowego Sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena Sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) i musi się ostać choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami, lub gdy wnioskowanie Sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych to przeprowadzona przez Sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona.

W kontekście powyższych uwag należy stwierdzić, iż wbrew twierdzeniom apelującej w rozpoznawanej sprawie Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych w oparciu o cały zgromadzony materiał dowodowy i nie naruszył

dyspozycji art. 233 § 1 k.p.c. Przeprowadzona przez tenże Sąd ocena materiału dowodowego jest w całości logiczna i zgodna z zasadami doświadczenia życiowego, zaś wszelkie podniesione w tym zakresie zarzuty stanowią w istocie jedynie niczym nieuzasadnioną polemikę z prawidłowymi i nieobarczonymi jakimkolwiek błędem ustaleniami Sądu pierwszej instancji.

Odnosząc się do kwestii szczegółowych podniesionych przez skarżącą w ramach tego zarzutu należy zauważyć, że przez wzgląd na nadaną mu treść, zarzut zasądzenia świadczenia powiększonego o wartość podatku VAT w sytuacji, gdy powód nie udowodnił faktu uregulowania ww. podatku jawi się jako sformułowany w sposób sprzeczny z charakterem tego rodzaju zarzutów. Kwestionowanie wysokości zasądzonej na rzecz powoda kwoty może odbyć się w wyniku postawienia zarzutu naruszenia prawa materialnego, gdyż kwota ta jest konsekwencją jego zastosowania. W drodze zarzutu obraży prawa procesowe można natomiast dążyć do podważenia okoliczności, które Sąd Okręgowy wziął pod uwagę, zasądzając na rzecz powódki określoną kwotę. Kwestia czy powódka zapłaciła podatek VAT nie była w ogóle przedmiotem ustaleń faktycznych Sądu Okręgowego, nie może więc być kwestionowana w drodze postawienia zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c..

Chybionym jest również zarzut błędnego ustalenia, iż termin płatności należności wynosi 90 dni od daty dostawy towarów i zasądzeniu odsetek od tej daty, w sytuacji, gdy zgodnie z umową ramową sprzedaży z dnia 8 lutego 2013 roku termin zapłaty wynosił 180 dni po dostawie.

Po pierwsze, sformułowanie powyższego zarzutu opiera się na nierzetelnym zacytowaniu przez skarżącą postanowienia umowy ramowej. Umowa nie określała bowiem terminu zapłaty, jak chce tego skarżąca, na 180 dni po dostawie, a wskazywała, że "termin zapłaty wynosi do 180 dni po zapłacie" (punkt VI. 1.1. umowy).

Po drugie przypomnieć należy, że Umowa ramowa nie jest uregulowana w przepisach prawnych, a wykreowana przez praktykę gospodarczą. Wykazuje pewne podobieństwa do umowy przedwstępnej. Podobnie jak ta ostatnia polega na organizowaniu procesu zawierania umów w przyszłości. Przystosowana jest do wielokrotnego zawierania określonego rodzaju umów względem niej wykonawczych. Zwykle ustala się w niej sposób zawierania umów wykonawczych i pewne elementy ich treści. Nie powinno to wszystko jednak być dokładnie dookreślone, aby nie uznać umowy ramowej za umowę przedwstępną. Z umowy ramowej nie wynika zobowiązanie do zawarcia umowy wykonawczej. Kreuje ona tylko obowiązek dołożenia starań do zawarcia umowy wykonawczej, niedochowanie tego obowiązku może wiązać się z sankcją odszkodowawczą.

W związku powyższym charakterem umowy ramowej należy uznać, że jej postanowienie określało maksymalny termin zapłaty na jaki mogą umówić się strony i w przypadku poszczególnych umów wykonawczych termin ten mógł być oznaczony przez strony jako krótszy. Znajduje to potwierdzenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym. Z załączonej do akt sprawy korespondencji stron umowy ramowej wynika, że po każdorazowym złożeniu zamówienia, dostawca określał warunki dostawy (ilość towaru, cena) wskazując termin płatności na 90 dni od daty dostarczenia towaru, zaś zamawiający akceptował te warunki.

Prawidłowo więc Sąd Okręgowy przyjął, że termin płatności należności wynosi 90 dni od daty dostawy towarów.

Szczegółowe rozważania odnoszące się do pozostałych zarzutów apelacji dotyczących naruszenia przepisów postępowania należy poprzedzić przypomnieniem jednolitego stanowiska judykatury, zgodnie z którym Sąd drugiej instancji pozostaje związany przywołanymi w apelacji zarzutami naruszenia prawa procesowego (por. uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z 31 stycznia 2008 r. w sprawie III CZP 49/07, OSNC 2008 r. Nr 6, poz. 55). Jak podkreślił Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 6 sierpnia 2015 r. w sprawie V CSK 677/14 w odniesieniu do kwestii procesowych w postępowaniu apelacyjnym znaczenie mają tylko takie uchybienia prawu procesowemu, które zostały podniesione w apelacji i nie są wyłączone spod kontroli na podstawie przepisu szczególnego. Sąd apelacyjny może wziąć pod uwagę uchybienia procesowe popełnione przez sąd pierwszej instancji jedynie na zarzut podniesiony w apelacji. Bez ich podniesienia zarzutów tych nie może rozważać, chociażby w jego ocenie miały one wpływ na wynik sprawy.

Częściowo niezrozumiałym, a w całości niezasadnym jest zarzut naruszenia art. 232 k.p.c. poprzez zasądzenie świadczenia zgodnie z żądaniem powoda - powiększonego o wartość podatku VAT w sytuacji, gdy powód nie udowodnił faktu uregulowania ww. podatku. Przepis ten wskazuje, że strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Sąd może dopuścić dowód niewskazany przez stronę. Zdanie pierwsze powyższego przepisu określa obowiązki stron procesu i nie odnosi się do działań Sądu. Tym samym w tej części przepis ten nie może zostać naruszony przez Sąd. Naruszenie tegoż przepisu przez Sąd może polegać jedynie na nieuzasadnionym nieprzeprowadzeniu dowodu z urzędu, tego zaś skarżąca nie zarzuca.

Idąc dalej, nie sposób wyjaśnić, w jaki sposób Sąd Okręgowy mógłby naruszyć art. 217 § 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie, skoro adresatem tej normy są strony sporu. Powołany przepis określa ich uprawnienia i obowiązki w postępowaniu dowodowym oraz nakłada na nie m.in. obowiązek przytaczania okoliczności faktycznych i dowodów w określonym czasie i pod określonymi rygorami procesowymi. Art. 217 § 1 k.p.c. nie odnosi się do Sądu i nie określa jego uprawnień ani obowiązków, w konsekwencji nie może być przez Sąd naruszony (vide wyrok SN z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie IV CSK 503/13).

Z kolei naruszenia przepisów art. 217 § 2 k.p.c. i art. 242 k.p.c. skarżąca upatruje w pominięciu dowodu z przesłuchania pozwanej. Wskazane przepisy regulują kwestie terminowości przedstawiania dowodów i możliwości pominięcia przez Sąd dowodów spóźnionych.

I tak, zgodnie z przepisem art. 217 § 2 k.p.c. Sąd pomija spóźnione twierdzenia i dowody, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich we właściwym czasie bez swojej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy, albo że występują inne wyjątkowe okoliczności. W myśl zaś art. 242 k.p.c. jeżeli postępowanie dowodowe napotyka przeszkody o nieokreślonym czasie trwania, sąd może oznaczyć termin, po którego upływie dowód może być przeprowadzony tylko wówczas, gdy nie spowoduje to zwłoki w postępowaniu.

Zarzuty naruszenia powyższych przepisów muszą być jednak uznane za całkowicie chybione. Sąd Okręgowy nie pominął dowodu z zeznań pozwanej na podstawie któregokolwiek z powyższych przepisów lecz dlatego, że pozwana nie stawiała się na termin rozprawy w dniu 18 maja 2016 roku, o którym została prawidłowo powiadomiona pod rygorem pominięcia dowodu z zeznań, a swego stawiennictwa w żaden sposób nieusprawiedliwiła.

Sąd pierwszej instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku szczegółowo wyjaśnił przyczyny, dla których przedmiotowy dowód, pomimo dopuszczenia go w sprawie, nie został przeprowadzony.

Przytoczonych przez Sąd faktów, z których wynika, że pozwana bez usprawiedliwienia nie stawiała się na terminie rozprawy w dniu 18 maja 2016 roku, apelacja nie podważa. Strona, która nie stawia się na rozprawie lub odmawia składania zeznań, podejmuje ryzyko, że zastosowanie znajdzie przepis art. 302 § 1 k.p.c.. Strona nie może wówczas skutecznie zarzucać naruszenia jej praw procesowych, szczególnie w realiach niniejszej sprawy, gdy apelacja nie stawia zarzutu naruszenia przepisu art. 302 § 1 k.p.c..

Brak było również podstaw do tego aby uzupełnić postępowanie dowodowe o przesłuchanie pozwanej na etapie postępowania apelacyjnego. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 9 grudnia 1998 r., I PKN 505/98 (OSNP 2000 r. Nr 3, poz. 110) uznał, że sąd drugiej instancji może pominąć dowód z przesłuchania strony, jeżeli został on dopuszczony w pierwszej instancji, a strona przez własne niestawiennictwo uniemożliwiła jego przeprowadzenie. Późniejsza zmiana decyzji co do chęci składania zeznań w sytuacji, w której strona wcześniej zrezygnowała z dokonania tej czynności procesowej, nie tworzy obowiązku sądu, polegającego na swoistym uzupełnieniu postępowania o przesłuchanie tej strony.

Nie naruszył również Sąd Okręgowy przepisów prawa materialnego.

Odnośnie zarzutu naruszenia art. 481 § 1 k.c. to jest on w sposób oczywisty bezzasadny, gdyż jak wskazano we wcześniejszej części rozważań Sąd Okręgowy w sposób w pełni prawidłowy ustalił terminy płatności za dostarczony

towar i wymagalności roszczeń. Tym samym całkowicie chybnym jest twierdzenie apelacji, że Sąd Okręgowy zasądził świadczenie wraz z odsetkami liczonymi od daty poprzedzającej termin spełnienia świadczenia.

Chybnym jest również zarzut naruszenia przepisu art. 69 ustawy o księgach wieczystych i hipotece poprzez jego błędną wykładnię i uznanie, że koszty postępowania są zabezpieczone hipoteką, choć nie zostały one wymienione w dokumencie stanowiącym podstawę wpisu hipoteki do księgi wieczystej.

Pogląd wyrażony w apelacji musi być uznany za błędny.

W art. 69 ustawy o księgach wieczystych i hipotece ogólnie stwierdza się, że hipoteka zabezpiecza koszty postępowania bez wskazania, o jakie koszty chodzi. Będą to więc koszty postępowania rozpoznawczego przed sądem powszechnym lub przed sądem arbitrażowym we wszystkich instancjach oraz postępowania zabezpieczającego. Hipoteką zabezpieczone są tylko "przyznane koszty". Oznacza to, że są zabezpieczone hipoteką tylko te koszty, które zostały przyznane prawomocnym orzeczeniem sądu albo ostateczną decyzją administracyjną. Koszty postępowania są zabezpieczone hipoteką niezależnie od tego, czy będą one wymienione w oświadczeniu właściciela nieruchomości, oświadczeniu banku – w przypadku hipoteki bankowej oraz we wniosku o wpis hipoteki (tak też T. Czech, Księgi wieczyste i hipoteka, s. 251).

Reasumując, podnoszony przez skarżącą brak wymienienia kosztów w dokumencie stanowiącym podstawę wpisu hipoteki do księgi wieczystej jest obojętny dla jej odpowiedzialności z tego tytułu.

Brak wreszcie jest podstaw do pomniejszenia zasądzonej od pozwanej kwoty o podatek VAT. Żaden przepis prawa nie uzależnia bowiem obowiązku kupującego do zapłaty części ceny stanowiącej podatek VAT od uprzedniego wykazania przez sprzedającego faktu uiszczenia tegoż podatku VAT. Okoliczność zapłaty przez powoda podatku VAT od objętych niniejszym sporem transakcji jest więc bez znaczenia dla zakresu odpowiedzialności pozwanej i nie wymagała dowodu w toku niniejszego postępowania.

Ze wszystkich powołanych względów Sąd Apelacyjny oddalił apelację, a to na podstawie przepisu art. 385 k.p.c..

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono kierując się zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania, wyrażoną w art. 98 k.p.c..

Zasądzona z tego tytułu kwota stanowi wynagrodzenie pełnomocnika powoda za czynności w postępowaniu apelacyjnym ustalone na podstawie § 2 pkt 7 i § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 roku (Dz. U. 2015. 1804).

Biorąc pod uwagę stopień zawłości sprawy oraz nakład pracy pełnomocnika w postępowaniu apelacyjnym i jego wkład pracy w przyczynienie się do wyjaśnienia i rozstrzygnięcia sprawy, a w szczególności fakt, iż postępowanie apelacyjne zakończyło się na pierwszym terminie rozprawy, zaś w jego toku nie było prowadzone postępowanie dowodowe, brak było podstaw do ustalenia wysokości wynagrodzenia pełnomocnika w wysokości innej niż minimalna, przewidziana przepisami wyżej wskazanego rozporządzenia.